

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Грінченко Р.В.

(підпис)
“ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

на тему:

«ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК»)»

Виконавець:

студент факультету ФЕУП
Кохан Сніжана Андріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Літвінова Вікторія Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Сутність та значення прибутку для підприємства.....	5
1.2. Методологічні підходи до оцінки прибутку організації.....	10
1.3. Особливості управління прибутком підприємства в сучасних умовах.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕХНІКО–ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК».....	23
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «Баядера Логістік».....	23
2.2. Аналіз основних техніко–економічних показників діяльності ТОВ «Баядера Логістік».....	30
2.3. Аналіз динаміки та структури прибутку ТОВ «Баядера Логістік».....	38
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «БАЯДЕРА ЛОГІСТІК».....	45
3.1. Підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік» за рахунок впровадження ERP–системи.....	45
3.2. Підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік» за рахунок виробництва екологічної продукції.....	50
ВИСНОВКИ	61
Список використаних джерел	65
ДОДАТКИ.	70

ВСТУП

Актуальність теми. Основна мета діяльності будь-якого підприємства полягає в максимізації прибутку при мінімізації витрат. В умовах сучасної конкуренції на ринку компанії мають активізувати свої зусилля, щоб не лише зберегти свої позиції, а й забезпечити подальший сталий розвиток та досягнення лідерських позицій.

Прибуток підприємства також є важливим джерелом фінансування поряд із зовнішніми інвестиціями. Однак на багатьох вітчизняних підприємствах процес розподілу та ефективного використання прибутку стикається з низкою проблем, зокрема через помилки у короткостроковому підході до управління прибутком без урахування стратегічного планування, а також недооцінку показників фінансової стабільності. Це може призводити до збитків або навіть банкрутства. Тому виявлення зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на зміну прибутку, та розробка шляхів його підвищення є невід'ємною частиною поточної діяльності кожного суб'єкта господарювання, незалежно від розміру та специфіки діяльності.

Отже, особливу увагу слід приділяти аналізу формування і розподілу прибутку з метою виявлення потенційних резервів його зростання, необхідних для підвищення рівня конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні процесу формування, розподілу та використання прибутку в ТОВ «Баядера Логістік» та визначенні потенційних шляхів підвищення прибутку компанії.

Для реалізації поставленої мети були визначені та розглянуті наступні завдання:

- розглянути сутність та значення прибутку для підприємства;
- дослідити методологічні підходи до оцінки прибутку організації;
- охарактеризувати особливості управління прибутком підприємств в сучасних умовах;

- надати загальну характеристика діяльності ТОВ «Баядера Логістік»;
- здійснити аналіз основних техніко–економічних показників діяльності ТОВ «Баядера Логістік»;
- проаналізувати динаміки та структури прибутку ТОВ «Баядера Логістік»;
- запропонувати шляхи підвищення прибутку ТОВ «Баядера Логістік».

Об’єктом дослідження є прибуток як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства ТОВ «Баядера Логістік».

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних підходів та практичних засад щодо формування та використання прибутку задля підвищення ефективності роботи підприємства.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи були використані методи теоретичного узагальнення, спостереження, деталізації та синтезу, графічний, порівняння та логічного узагальнення, розрахунково-аналітичний, економіко-статистичний.

Інформаційна база дослідження. Базою інформації виступили періодичні видання, монографії, підручники, навчальні посібники, статистичні дані, нормативно-правові акти, електронні джерела, звітність підприємства тощо.

Практичне значення результатів. Результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані підприємством ТОВ «Баядера Логістік» для оцінки поточного фінансового та техніко-економічного стану підприємства та можливості запровадження запропонованих шляхів підвищення прибутку .

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 2 додатки. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок комп’ютерного тексту, містить 11 таблиць та 17 рисунків.

ВИСНОВКИ

Прибуток виступає основним джерелом розвитку підприємства і відображає його фінансові результати, а також цілі. Він є головною рушійною силою економічних процесів і головною метою діяльності підприємства. Прибуток не лише задовольняє внутрішні потреби підприємства, а й служить джерелом формування бюджетних ресурсів держави. Прибуток визначається як частина додаткової вартості, яка була вироблена, реалізована і готова до розподілу. Він виникає разом з витратами виробництва і є об'єктивною економічною категорією, яка формується на основі потреби в первинному розподілі додаткового продукту.

Формування прибутку залежить від об'єктивних процесів, що відбуваються в суспільстві, сфері виробництва та розподілу валового внутрішнього продукту. Прибуток відображає результати фінансово-господарської діяльності підприємств і підлягає впливу різноманітних чинників. Формування прибутку має свої особливості, залежно від сфери діяльності, галузі господарства, форми власності та інших факторів. У процесі формування прибутку враховуються різні аспекти, такі як встановлений порядок визначення фінансових результатів, розрахунок собівартості продукції, загального споживчих витрат, а також визначення прибутків чи збитків від фінансових операцій та іншої діяльності.

Прибуток виступає показником ефективності діяльності підприємства і залежить від великої кількості внутрішніх і зовнішніх факторів. Ці фактори включають інфляційні процеси, законодавство, науково-технічний прогрес, соціальний розвиток регіону, обсяг виробництва і продажу, собівартість продукції, маркетингові дії та інші. У контексті формування прибутку підприємства існують два підходи: бухгалтерський і економічний

Управління прибутком є ключовим аспектом діяльності будь-якого підприємства, особливо в умовах постійно змінюваної економічної ситуації. Прибуток слугує основним джерелом фінансування розвитку підприємства, його інноваційних проектів, а також забезпечення стабільності та

конкурентоспроможності на ринку. В сучасних умовах, які характеризуються високою динамікою змін, глобалізацією та економічною нестабільністю, ефективне управління прибутком стає ще більш важливим і складним завданням.

ТОВ «Баядера Логістик» є найбільшим дистриб'ютором алкогольних напоїв в Україні. ТОВ «Баядера Логістик» є частиною "Баядера Груп", однієї з провідних компаній на ринку алкогольних напоїв в Україні. Компанія відома своїми потужними дистрибуційними каналами та забезпечує широкий асортимент алкогольної продукції для внутрішнього ринку.

ТОВ «Баядера Логістик» спеціалізується на дистрибуції алкогольних напоїв по всій Україні. Компанія обслуговує велику мережу роздрібних та гуртових клієнтів, забезпечуючи постачання продукції від місцевих та міжнародних виробників. Завдяки розвиненій логістичній інфраструктурі, компанія ефективно управляє ланцюгами постачання, забезпечуючи швидку та надійну доставку товарів. «Баядера Логістик» також активно займається маркетинговими кампаніями та просуванням алкогольних брендів, що входять до її портфоліо.

На ТОВ «Баядера Логістик», спостерігається значне зростання чистого доходу від реалізації продукції у 2023 році до 10 442 240 тис. грн, що на 44,0% більше в порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про покращення продажів або підвищення цін. Однак, у 2022 році відбулося зниження чистого доходу на 10,5% у порівнянні з 2021 роком, що обумовлене, безперечно воєнними подіями нашої країни.

Позитивним аспектом є зростання валового прибутку у 2023 році до 2 360 750 тис. грн, що на 57,4% більше порівняно з 2022 роком, після скорочення на 12,9% у 2022 році порівняно з 2021 роком.. Це показує, що компанія змогла ефективно використати свої ресурси для покращення прибутковості.

Аналіз операційної ефективності вказує на покращення у використанні основних засобів та оборотних коштів. Фондовіддача зросла на 22,6% у 2023 році, що свідчить про більш ефективне використання основних засобів для

генерації доходів, та на кожну гривню використаних основних засобів припадало 340,36 грн чистого доходу. Щодо коефіцієнту оборотності оборотних засобів, то він зріс на 56,4% у 2023 році порівняно з попереднім роком і склав 3,7 обороту проти 2,4 оборотів у 2022р., що свідчить про швидше обертання активів компанії та покращення її ліквідності. Водночас, тривалість одного обороту зменшилась на 36,0%, що є позитивним сигналом про зниження часу, необхідного для завершення одного циклу обігу коштів.

Також спостерігається позитивна динаміка середньорічного виробітку одного працівника, який у 2023 році склав 4413,5 тис. грн/особу, що на 39,3 % більше у порівнянні з попереднім роком і є максимальним за останні 3 роки. Однак, зниження середньооблікової чисельності працівників на 12,2% у 2022 році може вказувати на необхідність оптимізації кадрової політики для забезпечення стабільного зростання. Зменшення витрат на 1 грн реалізованої продукції на 2,4% у 2023 році також свідчить про підвищення операційної ефективності компанії.

З аналізу показників фінансової діяльності ТОВ «Баядера Логістик» видно, що компанія відчувала значні коливання у своїх фінансових показниках протягом 2021–2023 років. Зокрема, чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році знизився на 10,5% порівняно з 2021 роком, що в абсолютних числах становить –852 120 тис. грн. Проте у 2023 році дохід зріс на 44%, що є позитивною тенденцією і свідчить про успішні заходи щодо відновлення та зростання. Водночас, повна собівартість реалізованої продукції у 2022 році також знизилася на 9,9%, але у 2023 році зросла на 40,5%, що може бути пов'язано з інфляційними процесами або збільшенням витрат на виробництво.

Валовий прибуток компанії у 2022 році знизився на 12,9%, однак у 2023 році зріс на 57,4%, що вказує на покращення маржі прибутковості. Інші операційні доходи показали значне зростання у 2022 році на 233,1%, але потім знизилися на 51,6% у 2023 році. Фінансовий результат до оподаткування продемонстрував значні коливання: у 2022 році компанія зазнала збитків на суму –32 955 тис. грн, але у 2023 році прибуток зріс до 76 744 тис. грн, що

вказує на покращення фінансової стійкості та ефективності управління витратами. Загалом, аналіз свідчить про те, що ТОВ «Баядера Логістик» змогла адаптуватися до викликів ринку, покращивши свої ключові фінансові показники у 2023 році після складного періоду у 2022 році.

Використання ERP-систем (Enterprise Resource Planning) є критично важливим для сучасних підприємств, оскільки вони забезпечують інтеграцію всіх основних бізнес-процесів в єдину інформаційну систему. Це дозволяє покращити ефективність управління, оскільки вся необхідна інформація стає доступною в режимі реального часу. З такою системою підприємства можуть оперативно приймати обґрунтовані рішення, що сприяє зменшенню витрат, підвищенню продуктивності праці та оптимізації використання ресурсів. Крім того, інтеграція різних підрозділів у єдину систему дозволяє уникнути дублювання даних і зменшити ймовірність помилок.

Сучасні підприємства повинні формувати свою довгострокову діяльність, враховуючи екологічні пріоритети, що позитивно впливатиме на природоохоронну діяльність та якість продукції. Визнання підприємствами екологічних пріоритетів сприяє тому, що екологічний фактор набуває все більшого значення в економічних відносинах, забезпечую міжнародну конкурентоспроможність та створюватиме позитивний імідж виробнику.

Тому для підвищення прибутку та забезпечення довгострокових конкурентних переваг ми рекомендуємо ТОВ «Баядера Логістик» запровадити на підприємстві екологічний менеджмент. Також для підтримки конкурентної позиції на ринку та забезпечення збільшення прибутку для ТОВ «Баядера Логістик» доцільно отримати екологічну сертифікацію стандартом ISO 14001 у вигляді сертифікату СОУ ОЕМ 08.002.03.024:2014 «Напої алкогольні дистильовані. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Самардакова Т. М. Генеза поняття прибутку в економіці. *Вісник науки*. 2018. №9. С. 137-139.
2. Продіус І. І., Філіппова С. В., Захарченко С. В. Економіка підприємства: короткий курс. Харків: Одіссей, 2016. 192 с.
3. Орехова А. І., Костюченко А. І. Економічна сутність категорії «прибуток». *Інноваційна економіка*. 2013. № 7. С. 313-316.
4. Суторміна В. М. Фінанси зарубіжних корпорацій: Підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 566 с.
5. Пеліхов Є.Ф., Іванова О.А., Сумець О.М. Економіка сучасного підприємства: Навчально-методичний і практичний посібник. К.: «Хай-Тек Прес», 2008. 344
6. Бланк І.А. Управління прибутком. К.: «Ніка-Центр», 2007. 768 с.
7. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. 2016. № 3. С. 189–192.
8. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ. Хмельницький*, 2018. №2. С.102–105.
9. Економіка підприємства: Підпучник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. К: КНЕУ, 2001. 528 с.
10. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>
12. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
13. Блонська В.І. Васильців Т.Г., Гринкевич С.С. Економіка підприємства: теорія і практикум : [навч. посіб.]. Львів : Магнолія 2012, 688 с.

14. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор - Видавництво, 2016. 378 с.
15. Осипов В.І. Економіка підприємства: Підручник. Одеса: «Маяк», 2005. 718 с.
16. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 143 с.
17. Янковий О. Г., Г.В. Кошельок. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр.* Одеський держ. екон. ун-т. Одеса. Вип. 43 (3). 2011. С. 298-305.
18. Блонська В. І. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні підприємством. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України.* 2011. Вип. 21. С. 179-185 2.
19. Панченко І. Методичні підходи до аналізу операцій з формування та розподілу прибутку підприємства: критичний аналіз. *Економічний аналіз.* 2022. Вип. 10. Ч. 4. – С. 279-283.
20. Белінська С. М., Крисіна І. О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка.* 2022. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9879> (дата звернення: 04.06.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.1.16
21. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Збірник наукових праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. І. Сікорського «Актуальні проблеми економіки та управління».* 2017. Вип. 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22587>
22. Воронкова Т.Є., Безпалько Н.Ю. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. *Інвестиції: практика та досвід.* 2016. № 19. С. 42–44.

23. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. Вип. № 2. С. 299–303.
24. Гуменюк В.С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 20. С. 51–55.
25. Оніщук В., Панасик Ю. Сучасні підходи до управління прибутком підприємства. *Міжнародний та вітчизняний досвід організації, функціонування та розвитку економічного аналізу*. С. 63–64.
26. Белінська С.М., Крисіна І.О. Управління прибутком підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.16>
27. Жигалкевич Ж.М., Фісенко Е.С., Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск № 4. С. 145–148.
28. Лойко В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. *Міжнародний науковий вісник*. 2015. № 7. С. 122–126.
29. Скибенко Т.С., Чемерис М.В. Формування стратегії управління прибутком підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2011. № 6 (51), ч. 2. С. 152–160.
30. Павлюк І.О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 1. С. 84–88.
31. Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. Особливості планування рівня рентабельності вітчизняних підприємств в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. Вип. 24. Ч. 2. С. 178–188. URL: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2017?id=70>

32. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Бостинчук Д. М. Теоретичні основи розробки стратегії прибутковості підприємства. *The Scientific Heritage*. 2023. №.105. С. 28-31.
33. Демкура Т. В., Маркович І. Б. «Колесо життєвого балансу» як інструмент підвищення самоусвідомлення та мотивації людини в контексті сучасних світових трендів. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 82. №. 3. С. 152-164. 4.
34. Драченко А., Юрчишена Л. Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. №. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-44>.
35. Павлюк І. О. *Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення*. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. №. 1. С. 84-88.
36. Соколова Е. Проблеми управління прибутком підприємств URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2015_32_37_37 (дата звернення 10 January 2022).
37. Гладка Л. І., Домащенко М. О. Управління прибутком в сучасних умовах. *Економіка і регіон: наук. вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка*. 2012. № 1(32). С. 18–23.
38. Шашина М. В. Методи управління прибутком підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2015. № 1. С. 55–60.
39. Бондаренко Н.С., Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2017. № 11. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22587> (дата звернення: 04.01.2022).
40. Офіційний сайт Баядера-Груп. URL: <https://bayaderagroup.com>
41. Корчинський А. CEO Bayadera group: Навіть у важкі часи війни ми працюємо, бо нам тут жити і відбудувувати майбутнє. URL: https://www.epravda.com.ua/cdn/cd1/2023/ceo_bayadera/

42. Баядера Логістик. URL:
<https://wareteka.com.ua/uk/company/bayadera-logistik/>
43. Фінансова звітність за 2023 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2023
44. Фінансова звітність за 2022 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2022
45. Фінансова звітність за 2021 рік ТОВ «Баядера Логістик». URL:
https://clarity-project.info/edr/35871504/finances?current_year=2021
46. Офіційний сайт SAP. URL:<https://www.sap.com/ukraine/index.html>
47. Екологічне управління та безпека бізнесу: курс лекцій. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль, 2017. 338 с.
48. Система екологічного менеджменту. URL: <https://www.dqsglobal.com/uk-ua/navchajtesya/blog/sistema-ekologichnogo-menedzhmentu-povnij-posibnik>